

Endelig peger Retsplejerådet på, at der for visse straffelovsbestemmelser i praksis typisk vil opstå afgrænsningsproblemer med hensyn til politimesterens og statsadvokatens påtalekompetence.

3.2.1. Retsplejerådets gennemgang og vurdering af de enkelte straffelovsbestemmelser, som i dag hører under statsadvokaternes påtalekompetence

Retsplejerådet gennemgår i betænkningen udførligt bestemmelserne i straffelovens særlige del på baggrund af de gældende regler om påtalekompetence.

Der henvises til Retsplejerådets betænkning s. 51-71.

3.3. Retsplejerådets forslag

På baggrund af overvejelserne om påtalekompetencen i de straffesager, som i dag henhører under statsadvokatens kompetence, foreslår Retsplejerådet en ændring af de gældende regler om påtalekompetencen i retsplejelovens kapitel 65 (§§ 719-722).

Det foreslås, at påtalekompetencen som udgangspunkt tillægges politimesteren, i modsætning til den gældende § 720, hvorefter kompetencen som udgangspunkt tilkommer statsadvokaten. Heraf følger, at politimesteren påtaler alle overtrædelser af straffeloven og særlovgivningen, medmindre det modsatte er bestemt. Statsadvokaten bør fortsat påtale nævningesager og sager, der behandles ved landsretterne som følge af anke.

Endvidere foreslås det, på baggrund af overvejelserne om de enkelte straffelovsovertrædelser, at påtalen af nærmere angivne bestemmelser i straffeloven tillægges statsadvokaterne ved bestemmelse herom i retsplejeloven. Det gælder sager vedrørende overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 (forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed, og mod statsforfatningen og de øvrige myndigheder), § 127-129 a (om forbrydelser mod det offentlige i forbindelse med værnepligt og krigstjeneste samt offentliggørelse af fortrolige eller usande oplysninger), § 132 a (om fortsættelse af ulovlige foreninger), § 136, stk. 2 (om offentlig billigelse af forbrydelser omfattet af kapitel 12 eller 13), § 137, stk. 2 (om forstyrrelse af offentlige forsamlinger), § 140 (om blasfemi), § 141 (om undladelse af at afværge visse særligt samfundstruende forbrydelser), kapitel 16 (om forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv m.v.), § 158 og § 160 (om falsk forklaring for retten), § 180 (om brandstiftelse), § 183, stk. 1 og 2 (om visse almenfarlige forbrydelser), § 186, stk. 1, og § 187, stk. 1 (om forvoldelse af sundhedsfare og fare for menneskeliv), §§ 237-240 (om manddrab og hjælp til selv-

mord), § 261, stk. 2 (om kvalificeret frihedsberøvelse), § 266 a (om offentlig opfordring til vold m.v.) og endelig § 266 b (om racediskrimination m.v.).

Fordelingen af påtalekompetencen bør i øvrigt kunne reguleres administrativt, således at der løbende kan foretages tilpasninger efter de aktuelle behov. Der stilles derfor forslag om, at justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om fordelingen af påtalekompetencen mellem statsadvokaterne og politimestrene, således at statsadvokaterne, eventuelt for en afgrænset periode i forbindelse med nye straffebestemmelers ikrafttræden, tillægges påtalekompetencen i sager, som efter retsplejelovens regler tilkommer politimesteren. Der bør i øvrigt som nævnt i betænkningen under bemærkningerne om de enkelte straffelovsovertrædelser fastsættes supplerende administrative forskrifter om forelæggelse af sjældne, atypiske eller særligt komplicerede sager. Også tiltalekompetencen ved overtrædelser af særlovgivningen bør reguleres administrativt i det omfang, der efter de nævnte kriterier er behov for at fravige hovedreglen om, at tiltalekompetencen udøves af politimesteren.

Bestemmelser om, at påtale er betinget af rigsadvokatens eller justitsministerens beslutning, bør efter Retsplejerådets opfattelse i konsekvens heraf ophæves, således at justitsministeren fastsætter nærmere regler om påtalen af disse sager.

4. Påtaleundladelse m.v.

4.1. De gældende regler

Politiet kan efter retsplejelovens § 749, stk. 1, 1. pkt., afvise en indgivet anmeldelse, hvis der ikke findes grundlag for at indlede en efterforskning. Har politiet i medfør af retsplejelovens § 742 efter anmeldelse eller af egen drift iværksat en efterforskning, er politiets kompetence til at indstille den påbegyndte forfølgning begrænset, når der har været rejst sigtelse i sagen. I disse tilfælde har politiet alene generel kompetence til at indstille den påbegyndte forfølgning, hvis sigtelsen har vist sig grundløs.

I andre tilfælde træffes bestemmelsen om at indstille forfølgningen af den myndighed, som påtallet tilkommer, jf. § 749, stk. 1, 3. pkt.

Adgangen til at træffe bestemmelse om *påtaleopgivelse* i politisager henhører således under politimesteren, mens statsadvokaten træffer afgørelse om påtaleopgivelse i statsadvokatsager, jf. også § 723, stk. 1, 1. pkt., hvorefter statsadvokaten kan opgive påtale, når det skønnes, at undersøgelsen ikke kan ventes at føre til, at en person findes skyldig til straf. Denne adgang til påtaleopgivelse omfatter foruden opgivelse af bevismæssige grunde bl.a. tilfælde, hvor det på-